

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНІ КОМУНІКАЦІЇ

Цифрові технології відкрили нову епоху комунікації, в якій інформаційні бар'єри між людьми значною мірою стерті. Міжнародні комунікації, що колись залежали від географічної відстані та обмежень доступу до джерел знань, тепер відбуваються майже миттєво. Це породжує питання: чи стала людина більш самодостатньою у своєму виборі, чи, навпаки, її рішення дедалі більше детерміновані цифровим середовищем?

З одного боку, цифрові технології дають людині доступ до широкого спектру інформації, що потенційно розширює її свободу вибору. Людина може отримувати знання, аналізувати різні точки зору та приймати рішення на основі великої кількості даних. Це створює ілюзію зростаючої самодостатності – індивід більше не обмежений одним джерелом інформації чи однією культурною традицією.

Однак з іншого боку, цифрова комунікація функціонує не хаотично, а за певними алгоритмічними законами. Пошукові системи, соціальні мережі та штучний інтелект не просто надають інформацію, а й відбирають її відповідно до інтересів, поведінки та навіть психологічних особливостей користувача. Це створює так звані «інформаційні бульбашки», в яких людина отримує лише ту інформацію, яка відповідає її попереднім поглядам, тим самим обмежуючи її здатність до критичного осмислення альтернативних варіантів.

Тут виникає фундаментальне питання: чи можна говорити про справжню свободу вибору, якщо сам вибір формується зовнішніми алгоритмічними механізмами? Якщо людина приймає рішення, виходячи з інформації, що була для неї підібрана штучно, чи є це дійсно вільним вибором, чи лише зумовленістю, прихованою під виглядом свободи?

Соціальні мережі відіграють ключову роль у формуванні сучасного інформаційного простору, проте їхня робота побудована на алгоритмах, що пріоритетно демонструють користувачам контент, який викликає у них найбільшу емоційну реакцію. Це веде до зниження рівня усвідомленого вибору: людина не обирає, які новини чи погляди споживати – вони обираються за неї.

Феномен «цифрової залежності» посилює цю проблему. Сучасні інформаційні платформи створені таким чином, щоб затягувати користувача у нескінченний цикл взаємодії, що поступово перетворює його на об'єкт зовнішнього контролю. У такій системі свобода вибору набуває парадоксального характеру: людина вважає, що її рішення є автономними, проте фактично вона діє в межах заданих інформаційних рамок.

Таким чином, цифрові технології водночас розширюють горизонти вибору та створюють нові форми зумовленості. Вони можуть сприяти самодостатності, якщо людина свідомо аналізує отриману інформацію, ставить під сумнів нав'язані алгоритмами рішення і формує власну точку зору. В іншому випадку, цифровий світ стає ще одним механізмом детермінування людської поведінки, що підважує ідею свободи як такої.

Міжнародні комунікації у цифрову епоху: глобалізація чи стандартизація вибору? Цифровізація докорінно змінила міжнародні комунікації, зробивши їх більш доступними, швидкими та всеосяжними. Завдяки технологіям інформаційний обмін перестав бути привілеєм обраних – будь-яка людина з інтернет-доступом може взаємодіяти з представниками інших культур, отримувати знання, ділитися своїми ідеями. Це сприяє глобалізації, стиранню бар'єрів та розширенню особистого вибору.

Однак водночас цифрова реальність диктує власні правила гри: механізми персоналізації контенту, культурні тренди, алгоритмічні рекомендації та комерційні інтереси платформ створюють ефект стандартизації, формуючи уніфіковані моделі поведінки та світогляду. Таким чином, перед нами постає дилема: чи дійсно цифрова епоха розширює спектр вибору, чи навпаки – визначає за людину, що саме вона має обирати?

Глобалізація вибору чи його алгоритмічне звуження?

На перший погляд, цифрові комунікації сприяють плюралізму та різноманіттю. Ми отримуємо доступ до культур, ідей, моделей поведінки з усього світу. Людина має змогу переймати досвід інших народів, вільно обирати цінності та світогляд, а також адаптувати їх до власного життя.

Проте цей процес відбувається у контексті цифрових алгоритмів, які структурують інформаційний потік. Наприклад, культурна уніфікація через соціальні медіа проявляється у спрощеному та популяризованому споживанні трендів. Молодь по всьому світу слухає схожих музикантів, дивиться однакові відео, наслідує однакові стилі одягу. Це створює парадокс: цифрова комунікація водночас відкриває доступ до всіх можливих варіантів вибору та одночасно формує «стандартний набір» поведінкових моделей, які масово нав'язуються через алгоритмічні рекомендації.

Таким чином, питання свободи вибору в умовах цифрової глобалізації зводиться до того, чи людина дійсно має змогу самостійно шукати та аналізувати інформацію, чи її вибір обмежується запропонованими шаблонами.

Цифрові технології створюють ілюзію безмежної свободи вираження: кожен може ділитися думками, поширювати інформацію, взаємодіяти з людьми по всьому світу. Проте ця свобода є умовною.

По-перше, комерційні алгоритми визначають, які думки будуть популяризовані, а які залишаться у тіні. Це означає, що реальний вплив на міжнародні комунікації мають не самі люди, а механізми платформ, які підвищують або знижують видимість певних повідомлень.

По-друге, існує феномен «культури скасування» (cancel culture) – цифровий простір не терпить радикального інакомислення, що породжує самоконтроль та автоцензуру [1]. Люди, побоюючись негативної реакції аудиторії, частіше уникають висловлювань, що виходять за межі загальноприйнятого. Таким чином, реальний плюралізм думок в інтернеті залишається під питанням.

По-третє, зростає вплив державного та корпоративного регулювання цифрового контенту. Уряди країн все більше втручаються у цифрові комунікації, блокуючи небажані ресурси та контролюючи інформаційний потік. Це ще більше підважує ідею свободи вибору, оскільки рішення людей дедалі більше залежать не від особистих переконань, а від цифрових кордонів, встановлених державами та корпораціями.

Цифрова глобалізація створює нові виклики для свободи вибору. З одного боку, людина отримує більше можливостей для самостійного прийняття рішень, проте водночас вона все більше піддається впливу алгоритмічних, культурних та соціальних факторів, що визначають її вибір.

Таким чином, справжня свобода у цифрову епоху можлива лише за умови усвідомленого опору інформаційним обмеженням. Це означає критичне ставлення до алгоритмічного курування контенту, аналіз альтернативних точок зору та активний пошук незалежних джерел інформації. Лише так цифрова комунікація зможе стати інструментом самодостатності, а не черговою формою детермінованості.

Література

1. Що таке cancel culture та як люди знову опинилися по різні боки барикад.
<https://surli.cc/hqymfy>

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Uniwersytet
Pomorski
w Słupsku**

**Дипломатична
академія
України**

**University of
Reading**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025